

**บทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
ในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย: กรณีศึกษา
การเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและ
สมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี**

**The Role of Ubon Ratchathani Rajabhat University Student Leaders
in the Political Decision on the Democratic Way of Life:
The Case Study of Election of the President of the Provincial
Administrative Organization and Member of the
Ubon Ratchathani Provincial Council**

สุทธิพงษ์ สุทธิลักษณ์กุล¹/ พายุ นาวาคุระ²

Sutthipong Sutthilukmunikul / Payu Nawakura

¹⁻² พนักงานในสถาบันอุดมศึกษา สายวิชาการ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์
มหาวิทยาลัย ราชภัฏอุบลราชธานี

Lecture, Faculty of Humanities and Social Sciences, Ubon Ratchathani Rajabhat University

Received: March 31, 2021
Revised: August 30, 2021
Accepted: August 31, 2021

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี 2) การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย ของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี และ 3) บทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี ตัวอย่างในการวิจัยเป็นผู้นำนักศึกษา จำนวน 132

คน สุ่มตัวอย่างแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นผู้นำ นักศึกษา เลือกแบบเจาะจง จำนวน 10 คน เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา ผลการวิจัยพบว่า 1) ปัจจัยสภาพแวดล้อม ทางการเมือง โดยรวมอยู่ในระดับมาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ ด้านการพัฒนาทางการเมือง 2) การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับ มาก ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง

คำสำคัญ: บทบาทผู้นำนักศึกษา, การตัดสินใจทางการเมือง, วิถีประชาธิปไตย

Abstract

The aims of this research were as follows: 1) to study the factors of the political environment of student leaders in Ubon Ratchathani Rajabhat University, 2) to study political decision-making in a democratic way of student leaders in Ubon Ratchathani Rajabhat University, and 3) to study the role of Ubon Ratchathani Rajabhat University student leaders in making political decisions in a democratic way: a case study of the election of the Provincial Administrative Organization and Ubon Ratchathani Provincial Councilors. The research sample of 132 student leaders and a simple random sampling method. The data were collected by questionnaires and analyzed using mean and standard deviation. The qualitative study's target group of ten student leaders was chosen using a purposive sampling method, and data were collected through interviews and analyzed using content analysis. The results showed that 1) the overall political environment factors were at a high level. The part with the highest average was political developed, 2) the overall democratic political decision-making was at a high level, and the part with the highest average was the role of a political observer, respectively.

Keywords: democratic way of life, political decision, role of student leaders

บทนำ

รัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 มาตรา 252 ได้บัญญัติเกี่ยวกับที่มาของสมาชิกสภาท้องถิ่นต้องมาจากการเลือกตั้ง ผู้บริหารท้องถิ่นให้มาจากการเลือกตั้งหรือให้มาจากความเห็นชอบของสภาท้องถิ่น หรือกรณีองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่นรูปแบบพิเศษจะให้มาโดยวิธีอื่นก็ได้ตามที่กฎหมายบัญญัติ แต่ต้องคำนึงถึงการมีส่วนร่วมของประชาชน (Election Commission of Thailand, 2020) ประเทศไทยมีรูปแบบการเมืองแบบประชาธิปไตยเน้นไปที่การมีส่วนร่วมทางการเมืองของภาคประชาชน ให้ความสำคัญกับประชาชนยึดประชาชนเป็นศูนย์กลางของการดำเนินกิจกรรมทางการเมืองโดยเฉพาะการกำหนดบทบาทของประชาชนมากขึ้นในรัฐธรรมนูญ ซึ่งเน้นการเปิดช่องทางการมีส่วนร่วมในการบริหารของรัฐบาลมากขึ้น (Uwanno & Burikul, 2007) ประเด็นสำคัญของการมีส่วนร่วมทางการเมืองจึงอยู่ในเรื่องของการตัดสินใจทางการเมือง (Political Decision) ซึ่งเกี่ยวข้องกับปัจจัยหลายประการ ไม่ว่าจะเป็นภูมิหลัง ความรู้ ความเชื่อ ความเห็น ตลอดจนค่านิยมทางการเมือง ด้วยเหตุผลที่ยิ่งใหญ่คือ ศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์ และมักจะตัดสินใจโดยยึดตนเองเป็นศูนย์กลาง (Self-Centered Viewpoint) (Panyapa, Wuthikaro & Supasorn, 2015)

การตัดสินใจทางการเมือง (Political Decision Making) เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เริ่มด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเมือง การวิเคราะห์คุณค่าทางการเมือง การตัดสินใจในเลือกแนวทางการเมือง และที่สุด “ผลของการตัดสินใจทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของพฤติกรรมทางการเมือง (Political behavior) ด้วยการได้เข้าไปมีส่วนร่วม พัวพัน เกี่ยวโยง หรือ กระทำใด ๆ ในกิจกรรมการเมือง เริ่มตั้งแต่ระดับต่ำสุดคือการสนใจทางการเมืองไปจนถึงระดับสูงสุดคือการเป็นตัวแสดงทาง

การเมือง หากบุคคลมีความรู้สึกเป็นเจ้าของการเมืองสูง ย่อมจะส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูงขึ้นตามลำดับ โดยรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย” โดยจำแนกตามระดับความรู้สึกเป็นเจ้าของออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ บทบาทผู้สังเกตการณ์ (Political Observant) บทบาทผู้มีส่วนร่วม (Political Participant) และ บทบาทความเป็นหุ้นส่วน (Political Partnership) (Kenaphoom, 2016)

การสนับสนุน ส่งเสริมและปลูกฝังค่านิยมวัฒนธรรมประชาธิปไตยให้แก่เยาวชน ถือว่าเป็นแนวทางหนึ่ง ที่จะต้องดำเนินการอย่างต่อเนื่องและจริงจัง เพราะเยาวชนเป็นผู้ที่มีพลัง สามารถนำไปใช้ให้เกิดประโยชน์แก่สังคมและประเทศชาติได้อย่างมีประสิทธิภาพ เยาวชนในระดับอุดมศึกษามีพลังและศักยภาพในการแสดงออกทางความคิด การปลูกฝังจิตสำนึก วิถีชีวิตและพฤติกรรมประชาธิปไตยให้แก่บัณฑิตนักศึกษาจะเป็นสื่อกลางที่สำคัญในการเผยแพร่ความรู้ไปยังครอบครัว เพื่อนร่วมสถาบันการศึกษาและชุมชน โดยที่สถาบันทางการศึกษามีความสำคัญในการสร้างบรรยากาศและจูงใจให้นักศึกษามีส่วนร่วมในกิจกรรมโดยการบูรณาการในการเรียนการสอน โดยที่สถาบันทางการศึกษาเป็นส่วนหนึ่ง ในการส่งเสริมพฤติกรรมประชาธิปไตยแก่นักศึกษา และการกล่อมเกลາทางการเมืองเป็นกระบวนการที่บุคคลได้มาซึ่งทัศนคติ ความเชื่อ ความรู้สึก ความสำนึก และค่านิยมเกี่ยวกับการเมือง ระบบการเมือง และ ส่วนต่าง ๆ ของระบบการเมือง การเข้าร่วมกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับประชาธิปไตยเพื่อเป็นการเสริมสร้าง ความรู้ประชาธิปไตยสู่ชุมชนเป็นการส่งเสริมให้นักศึกษาเข้ามามีส่วนร่วมกับชุมชน สถาบันการศึกษา และสังคมเพิ่มมากขึ้น (Thangjuong, 2006)

การได้มาซึ่งผู้นำนักศึกษาของมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยมีการเลือกตั้งจากนักศึกษาด้วยกันก่อน แล้วจึงเสนอให้มหาวิทยาลัยแต่งตั้งให้ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษา มีบทบาทสำคัญในการริเริ่มโครงการกิจกรรมนักศึกษา และดำเนินการจัดกิจกรรมต่างๆ รวมถึงกิจกรรมส่งเสริมประชาธิปไตย ผู้วิจัยจึง

สนใจที่จะศึกษาบทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี เพื่อเป็นแนวทางในการส่งเสริมบทบาทของผู้นำนักศึกษาในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตยต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

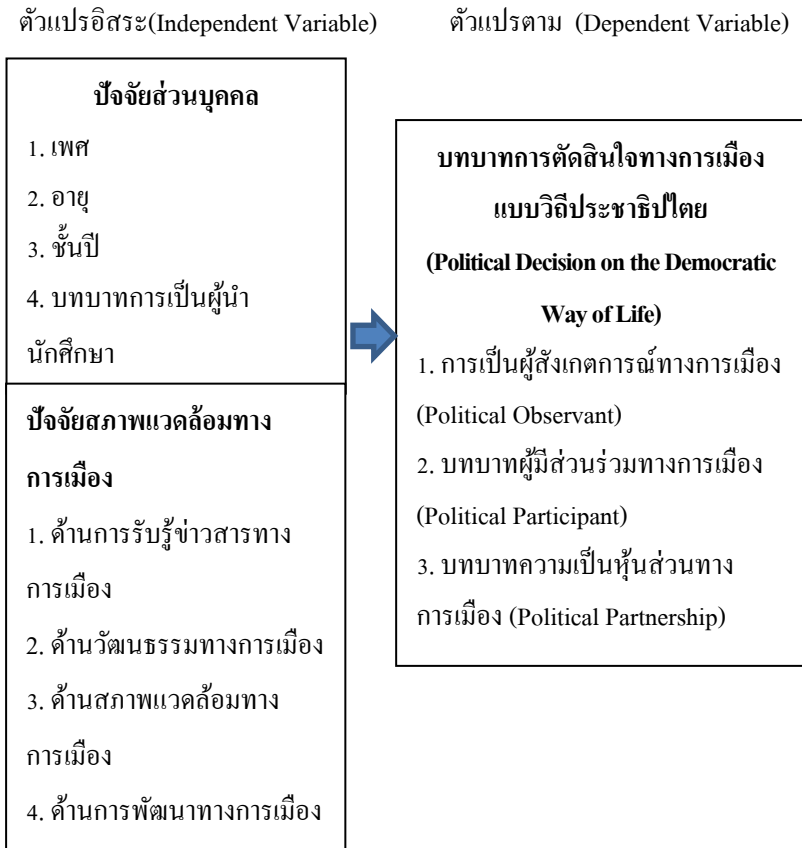
1. เพื่อศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
2. เพื่อศึกษาการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย ของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี
3. เพื่อศึกษาบทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี

ขอบเขตการวิจัย

เนื้อหา ศึกษาปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และบทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี

ประชากร เป็นผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานีคือผู้ที่ได้รับการแต่งตั้งจากมหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ให้ดำเนินกิจกรรมเพื่อพัฒนานักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 200 คน

กรอบแนวคิดในการวิจัย

ภาพที่ 1 : กรอบแนวคิดในการวิจัย

วิธีดำเนินการวิจัย

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

1) การศึกษาเชิงปริมาณ ประชากร เป็นผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 200 คน กลุ่มตัวอย่างเป็นผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ปี พ.ศ. 2564 จำนวน 132 คน กำหนดขนาดกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตารางสำเร็จรูปของ Krejcie and Morgan (1970) โดยการสุ่มแบบง่าย เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยแบบสอบถาม วิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน

2) กลุ่มเป้าหมายในการศึกษาเชิงคุณภาพเป็นผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจง เก็บรวบรวมข้อมูลด้วยการสัมภาษณ์ วิเคราะห์ข้อมูลด้วยการวิเคราะห์เนื้อหา

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ ดังนี้

1. แบบสอบถาม (Questionnaire) บทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมือง มีลักษณะแบบปลายเปิดและปลายปิด แบ่งเป็น 4 ส่วน ดังนี้ 1) ข้อมูลทั่วไป จำนวน 4 ข้อ ได้แก่ เพศ อายุ ชั้นปี บทบาทการเป็นผู้นำนักศึกษา เป็นแบบตรวจสอบรายการ (Checklist) และเติมคำในช่องว่าง 2) แบบวัดปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง 4 ด้าน 2.1 ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง จำนวน 8 ข้อ 2.2 ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง จำนวน 6 ข้อ 2.3 ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง จำนวน 6 ข้อ 2.4 ด้านการพัฒนาทางการเมือง จำนวน 6 ข้อ มีลักษณะเป็นมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale) ตามแบบ Likert Scale 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด 3) การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย 3 ด้าน จำนวน 24 ข้อ ได้แก่ 3.1 บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง (Political Observant) จำนวน 9 ข้อ 3.2 บทบาทผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง (Political Participant) จำนวน 9 ข้อ 3.3 บทบาทความเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง

(Political Partnership) จำนวน 6 ข้อ แบบสอบถามผ่านการตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา (Content Validity) โดยการวิเคราะห์ค่าดัชนีความสอดคล้อง (IOC) มีค่าอยู่ระหว่าง 0.80-1.00 และหาค่าความเชื่อมั่น (Reliability) โดยหาค่าสัมประสิทธิ์แอลฟาของ Cronbach มีค่าเท่ากับ 0.86 เกณฑ์ในการแปลความหมายคะแนน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย โดยแบ่งเกณฑ์ เป็น 5 ระดับ คือ มากที่สุด มาก ปานกลาง น้อย น้อยที่สุด (Srisa-ard, 2002) ดังนี้

คะแนนเฉลี่ย 1.00 – 1.50 หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย อยู่ในระดับน้อยที่สุด

คะแนนเฉลี่ย 1.51 – 2.50 หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย อยู่ในระดับน้อย

คะแนนเฉลี่ย 2.51 – 3.50 หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย อยู่ในระดับปานกลาง

คะแนนเฉลี่ย 3.51 – 4.50 หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย อยู่ในระดับมาก

คะแนนเฉลี่ย 4.51 – 5.00 หมายถึง ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง และการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย อยู่ในระดับมากที่สุด

2. แบบสัมภาษณ์ (Interview) แบบมีโครงสร้างเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี

การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. การเก็บรวบรวมข้อมูลแบบสอบถาม ได้ดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยตนเอง โดยแจกแบบสอบถามพร้อมทั้งชี้แจงรายละเอียดในการตอบแบบสอบถาม และเก็บ

แบบสอบถามคืน จากนั้นตรวจสอบความครบถ้วนสมบูรณ์ของแบบสอบถาม แล้วนำไปวิเคราะห์ข้อมูล

2. ดำเนินการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี จำนวน 10 คน เป็นรายบุคคล เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของผู้่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี

การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล แบ่งเป็นสองส่วน คือ

1) การวิเคราะห์เชิงปริมาณ ใช้สถิติเชิงพรรณนา (Descriptive Statistics) โดยการหาค่าความถี่ (Frequency) ร้อยละ (Percentage) และค่าเฉลี่ย (Mean) และ

2) การวิเคราะห์เชิงคุณภาพจากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายผู้่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยการวิเคราะห์เชิงเนื้อหา (Content Analysis) เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับบทบาทของผู้่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย

ผลการวิจัย

1. ข้อมูลทั่วไป พบว่า ตัวอย่างผู้่นักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี มีอายุเฉลี่ย 19 ปี เป็นเพศชาย จำนวน 70 คน คิดเป็นร้อยละ 53.00 เพศหญิง จำนวน 62 คน คิดเป็นร้อยละ 47.00 เป็นนักศึกษาชั้นปีที่ 3 มากที่สุด จำนวน 59 คน คิดเป็นร้อยละ 44.70 บทบาทการเป็นผู้่นักศึกษาในมหาวิทยาลัย และเป็นผู้่นักศึกษาจากองค์กรนักศึกษามากที่สุด จำนวน 65 คน คิดเป็นร้อยละ 49.24 และเป็นผู้่นักศึกษาจากสถานศึกษา จำนวน 49 คน คิดเป็นร้อยละ 37.12 และหัวหน้าหมู่เรียน จำนวน 18 คน คิดเป็นร้อยละ 13.64

2. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.70$, S.D.=0.32) เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุดตามลำดับ คือ ด้านการพัฒนาทางการเมือง ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.34) และด้านวัฒนธรรมทางการเมือง ($\bar{X}=3.52$, S.D.=0.47) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยในระดับปานกลางคือด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง ($\bar{X}=3.47$, S.D.=0.34) และ ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง ($\bar{X}=3.48$, S.D.=0.53) ดังตารางที่ 1

ตารางที่ 1

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง

ด้าน	ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง	ความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	ด้านการรับรู้ข่าวสารทางการเมือง	3.48	0.53	ปานกลาง
2.	ด้านวัฒนธรรมทางการเมือง	3.52	0.47	มาก
3.	ด้านสภาพแวดล้อมทางการเมือง	3.47	0.34	ปานกลาง
4.	ด้านการพัฒนาทางการเมือง	3.94	0.34	มาก
รวม		3.70	0.32	มาก

3. การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.92$, S.D.=0.27) เมื่อพิจารณารายด้าน ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง ($\bar{X}=3.94$, S.D.=0.38) รองลงมา คือ บทบาทผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง ($\bar{X}=3.84$, S.D.=0.38) ส่วนด้านที่มีค่าเฉลี่ยต่ำสุด คือ บทบาทความเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง ($\bar{X}=3.83$, S.D.=0.34) ดังตารางที่ 2

ตารางที่ 2

ค่าเฉลี่ยและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย

ด้าน	การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย	ความคิดเห็น		แปลผล
		$\bar{X}$	S.D.	
1.	บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง	3.94	0.39	มาก
2.	บทบาทผู้มีส่วนร่วมทางการเมือง	3.84	0.32	มาก
3.	บทบาทความเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง	3.83	0.34	มาก
ภาพรวม		3.92	0.27	มาก

4. บทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมือง แบบวิถีประชาธิปไตย : กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภา จังหวัดอุบลราชธานี

จากการสัมภาษณ์กลุ่มเป้าหมายเกี่ยวกับบทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมือง แบบวิถีประชาธิปไตย: กรณีศึกษาการเลือกตั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภา จังหวัดอุบลราชธานี พบว่า

4.1 บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง โดยการเฝ้าดู พูดยุข ติดตามสถานการณ์ทางการเมือง รวมไปถึงการสนทนาเกี่ยวกับการเมืองทุกระดับ นอกจากนั้นยังได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การหย่อนบัตรเลือกตั้ง และการนับคะแนน ผลการเลือกตั้งทั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี

4.2 บทบาทผู้มีส่วนร่วมในการเมือง ด้วยการนำทีมนักศึกษาเดินรณรงค์เชิญชวนพี่น้องประชาชนให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ได้เข้าร่วมรับฟังการจัดเวทีปราศรัยเพื่อเสนอนโยบายการดำเนินงานของพรรคต่างๆที่สมัครลงรับเลือกตั้ง

4.3 บทบาทความเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการรวมตัวหรือก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนนักศึกษา ปัญหาสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่ม/ชมรมต่าง ๆ ในมหาวิทยาลัย เพื่อเข้าไปทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ไม่ค่อยมีบทบาทในการเคลื่อนไหว/ชุมนุมทางการเมือง

อภิปรายผล

1. ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง จากผลการวิจัยพบว่า ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมืองของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี โดยรวมอยู่ในระดับมาก อธิบายได้ว่าเป็นสภาวะการณ์ทางการเมือง เหตุการณ์บ้านเมือง หรือปรากฏการณ์ทางการเมืองที่เป็นเรื่องราวต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นในชีวิตประจำวันในสังคมที่สะท้อนสภาวะการณ์ทั้งทางการเมือง สังคม และเศรษฐกิจ โดยมีผลต่อการบริหารจัดการบ้านเมืองของรัฐบาลและการดำรงชีวิตของประชาชน ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ในการศึกษาครั้งนี้ ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง สอดคล้องกับผลการวิจัยของ Khantikul (2010) พบว่า ปัจจัยที่มีอิทธิพลต่อการมีส่วนร่วมทางการเมืองของประชาชนเขตคูสิต กรุงเทพมหานคร ปัจจัยสภาพแวดล้อมทางการเมือง ได้แก่ การรับรู้ข่าวสารทางการเมือง และการพัฒนาทางการเมือง

2. บทบาทของผู้นำนักศึกษามหาวิทยาลัยราชภัฏอุบลราชธานี ในการตัดสินใจทางการเมือง แบบวิถีประชาธิปไตย ได้แก่ 1) บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง โดยการเฝ้าดู พูดยุข คิดตามสถานการณ์ทางการเมือง รวมไปถึงการสนทนากับการเมืองทุกระดับ นอกจากนั้นยังได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การหย่อนบัตรเลือกตั้ง และการนับคะแนน ผลการเลือกตั้งทั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี 2) บทบาทผู้มีส่วนร่วมในการเมือง ด้วยการนำทีมนักศึกษาเดินรณรงค์เชิญชวนพี่น้องประชาชนให้ไปใช้สิทธิ์เลือกตั้ง ได้เข้าร่วมรับฟังการจัดเวทีปราศรัยเพื่อเสนอนโยบายการดำเนินงานของพรรคต่าง ๆ ที่

สมัครลงรับเลือกตั้ง 3) บทบาทความเป็นหุ้นส่วนทางการเมือง ส่วนใหญ่เป็นลักษณะการรวมตัวหรือก่อตั้งกลุ่มเพื่อแก้ไขปัญหาแก่เพื่อนนักศึกษา ปัญหาสังคมหรือร่วมมือกับกลุ่ม/ชมรมต่างๆ ในมหาวิทยาลัย เข้าไปทำกิจกรรมเพื่อสาธารณะประโยชน์ ไม่ค่อยมีบทบาทในการเคลื่อนไหว/ชุมนุมทางการเมือง สอดคล้องกับแนวคิดของ Kenaphoom (2010) ที่ว่า การตัดสินใจทางการเมือง เป็นกระบวนการตัดสินใจที่เริ่มด้วยการเก็บรวบรวมข้อมูลทางการเมือง การวิเคราะห์คุณค่าทางการเมือง การตัดสินใจในเลือกแนวทางการเมือง และที่สุด “ผลของการตัดสินใจทางการเมืองจึงเป็นเรื่องของพฤติกรรมทางการเมือง ด้วยการได้เข้าไปมีส่วนร่วม พัวพันเกี่ยวข้อง หรือกระทำใด ๆ ในกิจกรรมการเมือง เริ่มตั้งแต่ระดับต่ำสุดคือการสนใจทางการเมือง ไปจนถึงระดับสูงสุดคือการเป็นตัวแสดงทางการเมือง หากบุคคลมีความรู้สึกเป็นเจ้าของการเมืองสูง ย่อมจะส่งผลต่อการตัดสินใจทางการเมืองแบบประชาธิปไตยในระดับสูงขึ้นตามลำดับ โดยรูปแบบการตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย โดยจำแนกตามระดับความรู้สึกเป็นเจ้าของออกเป็น 3 ลักษณะ ได้แก่ บทบาทผู้สังเกตการณ์ บทบาทผู้มีส่วนร่วม และ บทบาทความเป็นหุ้นส่วน จากผลการวิจัยพบว่า การตัดสินใจทางการเมืองแบบวิถีประชาธิปไตย โดยรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 3.92$, S.D. = 0.27) ด้านที่มีค่าเฉลี่ยสูงสุด คือ บทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง ($\bar{X} = 3.94$, S.D. = 0.38) อธิบายได้ว่า ผู้นำนักศึกษาแสดงบทบาทการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง โดยการเฝ้าดู พุดคุย ติดตามสถานการณ์ทางการเมือง รวมไปถึงการสนทนากับการเมืองทุกระดับ นอกจากนั้นยังได้เข้าร่วมสังเกตการณ์การหย่อนบัตรเลือกตั้ง และการนับคะแนน ผลการเลือกตั้งทั้งนายกองค์การบริหารส่วนจังหวัดและสมาชิกสภาจังหวัดอุบลราชธานี สอดคล้องกับผลการศึกษาของ Nuchaudom and Paranakian (2019) ที่ศึกษาเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับท้องถิ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร พบว่า ปัจจัยด้านสิ่งแวดล้อมทางการเมือง มีผลต่อเกณฑ์ในการตัดสินใจเลือกผู้แทนระดับท้องถิ่น ในเขตกรุงเทพมหานคร

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเพื่อนำผลการวิจัยไปใช้

1.1 มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอื่น ควรส่งเสริมบทบาทของผู้นำนักศึกษาในการเป็นผู้สังเกตการณ์ทางการเมือง โดยการติดตามสถานการณ์ทางการเมือง บทบาทผู้มีส่วนร่วมในการเมือง ด้วยการนำทีมนักศึกษาเดินรณรงค์เชิญชวนประชาชนให้ไปใช้สิทธิเลือกตั้ง

1.2 มหาวิทยาลัยและสถาบันการศึกษาอื่น ควรจัดให้มีหลักสูตรเกี่ยวกับการเมืองการปกครองที่สอดคล้องกับสถานการณ์ทางการเมืองในปัจจุบัน เพื่อให้นักศึกษาได้เรียนรู้เกี่ยวกับการเมืองการปกครอง และบทบาทหน้าที่ในฐานะที่เป็นพลเมืองของประเทศที่มีการปกครองระบอบประชาธิปไตย

1.3 หน่วยงานภาครัฐ ควรส่งเสริมการมีส่วนร่วมทางการเมืองไปยังกลุ่มเยาวชน นักศึกษา โดยต้องเปิดพื้นที่ทางการเมืองของชุมชนให้กับกลุ่มคนเหล่านี้ ได้มีโอกาสแสดงบทบาทของตนเองเพิ่มมากขึ้น

2. ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรศึกษาและพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างความรู้ความเข้าใจตามบทบาทของผู้นำนักศึกษาในการตัดสินใจทางการเมือง

2.2 ควรมีการศึกษา และพัฒนาแนวทางการเสริมสร้างประชาธิปไตยในมหาวิทยาลัย

References

- Election Commission of Thailand. (2021). *Election commission of Thailand*.
Recruitment manual local council members or local administrators:
Election Management and Voting Department. [in Thai]
- Kenaphoom, S. (2016). Political decision on the democratic way of life: Concept and forms. *Humanities & Social Sciences*, 33(2), pp. 89-119. [in Thai]
- Khantikul, P. (2010). *A political participation model of the people in Dusit District, Bangkok*. Bangkok: Suan Sunandha Rajabhat University. [in Thai]
- Krejcie, R. V. & Morgan & D. W. (1970). *Determining sample size for research activities*. Educational and Psychological Measurement, 30(3), pp. 607-610.
- Nuchaudom, C & Paranakian, K. (2019). Criteria for decision making in selecting local representative. *Pathumthani University Academic Journal*, 11(2), pp. 32-44. [in Thai]
- Panyapa, R., Wuthikaro, S. & Supasorn, P. (2015). The application of concept on dignity in Thai society according to buddhist perspective. *Humanities and Social Sciences Khon Kaen University*, 32(3), pp. 1-20. [in Thai]
- Thangjuong, Y. (2006). *The democratic political culture of the student of Uttaradit Rajabhat University students*. Uttaradit: Uttaradit Rajabhat University. [in Thai]
- Uwanno, B & Burikul, T. (2007). *Participatory democracy*. Bangkok: printing press of Chulalongkorn University. [in Thai]
- Wiset, S. (2012). Political participation process of undergraduate students in public administration program, Faculty of Arts and Science, Nakhon Phanom University. *Nakhon Phanom University Journal*, 2(1), pp. 5-12. [in Thai]
- Srisa-ard Boonchom Srisaat. (2002). *Basic rresearch*. (9th edition). Bangkok: Suwiriyasan Co., Ltd. [in Thai]

Authors

Dr.Sutthipong Sutthilukmunikul

Faculty of Humanities and Social Sciences,

Ubon Ratchathani Rajabhat University.

Mueang District, Ubon Ratchathani Province 34000

Tel.: 08-8586-2151 E-mail: sutthi2151@Gmail.com

Dr.Payu Nawakura

Faculty of Humanities and Social Sciences,

Ubon Ratchathani Rajabhat University.

Mueang District, Ubon Ratchathani Province 34000

Tel.: 08-9717-7556 E-mail: payunawakura@hotmail.com